

พ.ร.บ. จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

บทนิยาม

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
[ร.ก.2511/55/59/19 มิถุนายน 2511]

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485
- (2) พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2504

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"นิคม" หมายความว่า นิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์แล้วแต่กรณี

"สมาชิกนิคม" หมายความว่า สมาชิกนิคมสร้างตนเองหรือสมาชิกนิคมสหกรณ์ แล้วแต่กรณี

"หนังสือแสดงการทำประโยชน์" หมายความว่า หนังสือที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายออกให้แก่สมาชิกนิคมแสดงว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรืออธิบดี กรมสหกรณ์ที่ดิน แล้วแต่กรณี

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของตน

หมวด 1 บททั่วไป

มาตรา 6 ให้รัฐบาลมีอำนาจจัดที่ดินของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้งเคหสถาน และประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น โดยจัดตั้งเป็นนิคมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 7 การจัดตั้งนิคมตาม มาตรา 6 ในท้องที่ใด ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่กำหนดแนวเขตที่ดินของนิคม ไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกานั้น

มาตรา 8 ให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้สมาชิกนิคมเข้าทำ ประโยชน์ในที่ดินของนิคมตามกำลังแห่งครอบครัวของสมาชิกนิคมนั้น แต่ไม่เกินครอบครัวละห้าสิบไร่

มาตรา 9 สมาชิกนิคมจะต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำ ประโยชน์ตาม มาตรา 8 เฉพาะเพื่อทำการเกษตรตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยอนุบัญญัติรัฐมนตรี ถ้าจะทำการอย่างอื่นด้วยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

มาตรา 10 ให้เรียกเก็บเงินจากสมาชิกนิคมเพื่อช่วยทุนที่รัฐบาล ได้ลงไปในการจัดนิคม ในอัตราที่อธิบดีกำหนดซึ่งไม่เกินร้อยละสองร้อยบาท โดยผ่อนชำระเป็นรายปี ปีหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ และต้องเริ่มต้นชำระงวดแรกอย่างช้าในปีที่ห้า นับแต่ปีที่ได้เข้าเป็นสมาชิกนิคม ถ้าปีใดไม่สามารถ ชำระได้โดยมีเหตุผลอันสมควร อธิบดีจะผ่อนผันให้ชำระในปีถัดไปก็ได้

มาตรา 11 ภายใต้บังคับแห่ง มาตรา 26 และ มาตรา 40 เมื่อสมาชิก นิคมได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว และได้เป็นสมาชิกนิคมมาเป็นเวลาเกินกว่า ห้าปีทั้งได้ชำระเงินช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปตาม มาตรา 10 และชำระหนี้ เกี่ยวกับกิจการของนิคมให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว ให้ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่ผู้นั้น ผู้ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์แล้วจะขอให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินได้

มาตรา 12 ภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน ผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นไม่ได้ นอกจากการตกทอดโดยทางมรดกหรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ แล้วแต่กรณีภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา 13 ก่อนที่ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ตาม มาตรา 11 วรรคหนึ่ง สมาชิกนิคมผู้ใดไปจากนิคมเกินหกเดือนโดยไม่ได้ รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นอันขาดจากการเป็น สมาชิกนิคมและหมดสิทธิในที่ดินนั้น และจะเรียกร้องค่าทดแทนอย่างใดมิได้

มาตรา 14 ให้อธิบดีมีอำนาจปฏิบัติการในที่ดินภายในเขตของนิคม เกี่ยวกับไม้หวงห้าม แร่ หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นสำหรับบำรุงส่งเสริมกิจการและ การจัดทำสิ่งก่อสร้างอันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมของนิคมได้ โดยปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปหาประโยชน์ ยึดถือ ครอบครอง ปลูกสร้าง ก่อสร้าง แผล้วาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน หรือทำให้เป็นอันตรายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในที่ดินภายในเขตของนิคมเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี

สมาชิกนิคมจะกระทำการตามวรรคหนึ่งได้โดยไม่ต้องเสียเงินค่าบำรุงตามมาตรา 16 เฉพาะในที่ดินที่ตนได้รับมอบให้เข้าทำประโยชน์เท่านั้น

มาตรา 16 ในการอนุญาตตาม มาตรา 15 ให้อธิบดีมีอำนาจเรียกเก็บ เงินค่าบำรุงตามจำนวนที่อธิบดีกำหนดโดยสมควรแก่กิจการนั้น เงินค่าบำรุงนั้นให้ใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของนิคม

มาตรา 17 ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการเงิน การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกนิคม อันเกี่ยวกับกิจการของนิคมตลอดจนการปกครองนิคม และกิจการอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ของนิคม

มาตรา 18 ผู้ใดไม่มีสิทธิครอบครองหรืออาศัยในที่ดินภายในเขต ของนิคมโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องรื้อถอน ขนย้ายสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งอื่นนอกจากนิคมภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งของอธิบดี

หากไม่ปฏิบัติตามภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง นั้นออกจากที่ดินของนิคมได้ โดยผู้นั้นจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าเสียหายอย่างใดมิได้

มาตรา 19 เมื่อการจัดนิคมแห่งใดได้บรรลุผลตามความมุ่งหมายแล้ว ให้สภาพของนิคมที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาเป็นอันสิ้นสุด

ในการนี้ให้รัฐมนตรีประกาศว่าสิ้นสุดสภาพของนิคมในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 2 การจัดที่ดินในรูปนิคมสร้างตนเอง

มาตรา 20 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองแล้วให้ มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินแปดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนด

มาตรา 21 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) คัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตาม มาตรา 22 เข้าเป็นสมาชิกนิคม สร้างตนเอง
- (2) จัดสมาชิกนิคมสร้างตนเองเพื่อให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แต่ละแปลงตามแผนผังที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนด
- (3) ส่งเสริมการเกษตรและกิจการอื่นเพื่อพัฒนาการสังคม และเศรษฐกิจของนิคมสร้างตนเอง

มาตรา 22 ผู้ซึ่งจะเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองได้ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) บรรลุนิติภาวะและเป็นหัวหน้าครอบครัว
- (3) มีความประพฤติดี และเต็มใจปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี กรมประมงประกาศกำหนด
- (4) ขยันขันแข็ง มีร่างกายสมบูรณ์ และสามารถประกอบการเกษตรได้
- (5) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

- (6) ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่เพียงเล็กน้อย ไม่พอแก่การครองชีพ
- (7) ไม่มีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งในขณะนั้นพอแก่การครองชีพ

มาตรา 23 เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคัดเลือกผู้ใดเข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองแล้ว ให้ผู้ปกครองนิคมแสดงเขตที่ดินที่จัดแบ่งให้แก่ผู้นั้นไว้ในแผนผังที่ดินของนิคมสร้างตนเอง และให้ทำประกาศปิดไว้ ณ ที่ทำการนิคมสร้างตนเองพร้อมกับทำหนังสือแจ้งให้ไปรับมอบที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

มาตรา 24 ให้ผู้ซึ่งได้รับหนังสือแจ้งตาม มาตรา 23 ไปแสดงตนต่อผู้ปกครองนิคมภายในเวลาที่กำหนดในหนังสือแจ้ง

เมื่อผู้ปกครองนิคมได้ตรวจสอบหลักฐานของผู้ซึ่งแสดงตนนั้น และเห็นว่าถูกต้อง ก็ให้ชี้เขตที่ดินที่ได้รับมอบให้เข้าทำประโยชน์ เมื่อผู้นั้นลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินแล้ว ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์มอบหมายออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินและสั่งให้อพยพครอบครัวเข้าอยู่ประจำในที่ดินนั้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่รับมอบที่ดิน

มาตรา 25 สมาชิกนิคมสร้างตนเองผู้ใดไม่ไปแสดงตนเพื่อ รับมอบที่ดินและไม่อพยพครอบครัวเข้าอยู่ประจำในที่ดินภายในระยะเวลา ที่กำหนดตาม มาตรา 23 หรือ มาตรา 24 แล้วแต่กรณี โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องอันสมควรเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองนิคมทราบ ก็ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ มอบหมายประกาศยกเลิกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ออกให้ผู้นั้น

มาตรา 26 สมาชิกนิคมสร้างตนเองซึ่งได้รับมอบที่ดินตาม มาตรา 24 แล้ว ต้องจัดทำที่ดินให้เกิดประโยชน์ให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับแต่วันที่อพยพครอบครัวเข้าอยู่ประจำในที่ดินโดยมีเงื่อนไขว่า ภายในปีแรกต้องทำประโยชน์ให้ได้ อย่างน้อยหนึ่งในสิบส่วนของที่ดินที่ได้รับมอบ ถ้าทำประโยชน์ไม่ได้ตามส่วนของเนื้อที่ติดดังกล่าวให้ สมาชิกนิคมสร้างตนเองนั้นขาดสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบ และถ้าภายในสี่ปีต่อมายังทำประโยชน์ไม่ได้เต็มเนื้อที่ ก็ให้ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์เฉพาะส่วนที่ดินที่ได้ทำประโยชน์แล้วเท่านั้น เว้นแต่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์จะผ่อนผันให้ขยายระยะเวลาทำประโยชน์ต่อไปได้อีกคราวละหนึ่งปี แต่ต้องไม่เกินสามปี

มาตรา 27 สมาชิกนิคมสร้างตนเองมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ประพฤติและปฏิบัติตนเรียบร้อย มีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดี
- (2) สร้างบ้านพักอาศัยตามแบบแปลนแผนผังนิคม
- (3) ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ปกครองนิคมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการป้องกันและรักษาโรค ตลอดจนการสุขาภิบาล
- (4) ช่วยเหลือร่วมแรงทำการบำรุงที่ดินหรือปฏิบัติการงานอื่น ๆ อันจำเป็นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของนิคมสร้างตนเอง

- (5) ไม่รับบุคคลผู้มีความประพฤติอันน่าจะก่อความสงบ ของนิคมสร้างตนเองเข้ามาอยู่ในที่ดินที่ได้รับมอบ
- (6) ไม่มอบหรือโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบ ให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์มอบหมาย
- (7) ไม่นำหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินไปเป็นหลักประกันการชำระหนี้
- (8) ถ้ามีหนี้ที่เกี่ยวกับกิจการของนิคมสร้างตนเองที่จะต้องชำระให้แก่ทางราชการ ต้องชำระให้แก่นิคมสร้างตนเองภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่ได้รับผ่อนผันจากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

มาตรา 28 ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์มีอำนาจสั่งให้สมาชิก นิคมสร้างตนเองออกจากนิคมสร้างตนเอง ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ใช่ที่ดินทำประโยชน์ให้ถูกต้องตามระเบียบที่ออกตามความใน มาตรา 9
- (2) ปรากฏว่า เป็นผู้ขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตาม มาตรา 22
- (3) ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 27

มาตรา 29 สมาชิกนิคมสร้างตนเองสิ้นสภาพการเป็นสมาชิกนิคม สร้างตนเองเมื่อลาออก หรือถูกสั่งให้ออกตาม มาตรา 28 ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ มอบหมายประกาศเพิกถอนการเป็นสมาชิก นิคมสร้างตนเองและหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินนับแต่วันที่สมาชิกนิคมสร้างตนเองลาออก หรือถูกสั่งให้ออก และให้ผู้ปกครองนิคมดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินและ หนี้สินของสมาชิกนิคมสร้างตนเองอันเกี่ยวกับกิจการของนิคมตาม ระเบียบที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์กำหนด

มาตรา 30 ถ้าสมาชิกนิคมสร้างตนเองตายก่อนได้รับโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดิน นั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกทายาทโดยธรรมและมีคุณสมบัติตาม มาตรา 22 เข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองแทน

มาตรา 31 ในกรณีที่ยายาทโดยธรรมตาม มาตรา 30 เป็น ผู้เยาว์ ให้อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์พิจารณาดำเนินการตามควร แก่กรณีเพื่อประโยชน์แก่ผู้เยาว์เกี่ยวกับที่ดินนั้น

มาตรา 32 ถ้าสมาชิกนิคมสร้างตนเองตายโดยไม่มีทายาทโดย ธรรมหรือมี แต่ไม่อาจคัดเลือกได้ตาม มาตรา 30 ให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้อื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตาม มาตรา 22 เข้าเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองแทน และผู้นั้นต้องให้ความ ยินยอมเป็นหนังสือยอมรับภาระเกี่ยวกับหนี้สิน ของผู้ตายอันเกี่ยวกับกิจการของนิคมสร้างตนเอง ในกรณีเช่นนี้ ให้นำความ ใน มาตรา 23 และ มาตรา 29 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 33 ในกรณีที่สมาชิกนิคมสร้างตนเองกลายเป็นผู้วิกลจริต หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ให้อธิบดีกรม ประชาสงเคราะห์พิจารณา ดำเนินการตามควรแก่กรณีเกี่ยวกับที่ดินนั้น

หมวด 3 การจัดที่ดินในรูปแบบนิคมสหกรณ์

มาตรา 34 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสหกรณ์แล้ว ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินแปดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 35 ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ และให้ คณะกรรมการดำเนินการให้มีการก่อตั้งเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามที่อธิบดี กรมสหกรณ์ที่ดินกำหนด

มาตรา 35 ผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ได้ ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีความประพฤติดี และเต็มใจปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี กรมสหกรณ์ที่ดินกำหนด
- (3) ขยันขันแข็ง มีร่างกายสมบูรณ์ และสามารถประกอบอาชีพได้
- (4) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (5) ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่เพียงเล็กน้อยไม่พอ แก่การครองชีพ
- (6) มีคุณสมบัติถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

มาตรา 36 ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ จะเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสหกรณ์ ที่ดินและรวมกันเข้าเป็นสหกรณ์จดทะเบียนมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ ดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์แล้ว

มาตรา 37 ให้อธิบดีกรมสหกรณ์ที่ดินดำเนินการทำแผนผังจัดแบ่ง ที่ดินและอนุญาตให้สมาชิกนิคมสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่มอบหมาย ให้ตามที่เห็นสมควร และแสดงเขตที่ดินที่จัดแบ่งให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์ ไว้ในแผนผังของนิคมสหกรณ์ กับทำประกาศติดไว้ ณ ที่ทำการนิคมสหกรณ์

มาตรา 38 ให้อธิบดีกรมสหกรณ์ที่ดินมีอำนาจสั่งให้สมาชิกนิคม สหกรณ์ออกจากนิคมสหกรณ์ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ใช่ที่ดินทำประโยชน์ให้ถูกต้องตามระเบียบที่ออกตาม ความใน มาตรา 9
- (2) ไม่ชำระเงินที่เรียกเก็บตาม มาตรา 10
- (3) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามความใน มาตรา 17

มาตรา 39 สมาชิกนิคมสหกรณ์สิ้นสภาพการเป็นสมาชิกนิคม สหกรณ์เมื่อ

- (1) ลาออก
- (2) ถูกสั่งให้ออกตาม มาตรา 38
- (3) ขาดจากสภาพการเป็นสมาชิกสหกรณ์

มาตรา 40 สมาชิกนิคมสหกรณ์ซึ่งได้ปฏิบัติการถูกต้องตาม มาตรา 11 วรรคหนึ่งแล้ว จะขอให้ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรอง การทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์ ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

หมวด 4 บทกำหนดโทษ

มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 15 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ไม่กระทบกระทั่งถึงความผิดที่กระทำตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการทำเหมืองแร่

มาตรา 42 ผู้ใดขาดจากการเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองหรือ สมาชิกนิคมสหกรณ์ หรือหมดสิทธิในที่ดินที่ได้รับ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมแล้วไม่ยอมออกจากที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ เข้าทำประโยชน์ภายในสามสิบวันนับ แต่วันที่ได้รับคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 43 สมาชิกนิคมหรือสมาชิกสหกรณ์ซึ่งได้เข้าทำประโยชน์ หรือครอบครองที่ดินในนิคมตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดตั้งนิคม อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีสิทธิและหน้าที่ตามพระราช กฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้ง นิคมนั้นต่อไป ส่วนที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา ดังกล่าวที่ยังไม่ได้จัดให้สมาชิกนิคมหรือสมาชิกสหกรณ์เข้าทำประโยชน์ หรือ ครอบครองในที่ดินของนิคมในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี

*หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485 และพระราช บัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่2) พ.ศ.2504 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย และ ต้องการนำบทบัญญัติที่เข้าร่วมกันได้ ซึ่งเคย กำหนดแยกไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง หรือ นิคม กสิกรรมและนิคมเกลือ ในรูปสหกรณ์ต่าง ๆ นั้น มารวมไว้ในพระราช บัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพฉบับใหม่นี้เสียด้วย กัน ส่วนพระราช กฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งนิคมที่มีขึ้นในโอกาสต่อไปนั้น ต้องการให้มี แต่เพียงการกำหนดประเภทนิคม และแผนที่กำหนดแนวเขตที่ดินที่จะจัดตั้งนิคมเท่านั้น